

Číslo: /2018

Materiál na rokovanie Rady vlády SR
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Návrh

Koncepcia odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v rezorte životného prostredia

Podnet:

Na základe § 3 ods. 5) zákona č.
184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní
3. Návrh koncepcie
4. Príloha – tabuľky

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa

Predkladá:

JUDr. Ľubomíra Kubišová
Generálna tajomníčka
služobného úradu MŽP SR

Bratislava, október 2018

Predkladacia správa

Materiál Konceptia odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v rezorte životného prostredia vyplýva § 3 ods. 5 zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odbornom vzdelávaní“). Podľa neho ústredný orgán štátnej správy (pozn. Ministerstvo životného prostredia SR) v oblasti svojej pôsobnosti vypracúva a predkladá Rade vlády Slovenskej republiky pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len "rada pre odborné vzdelávanie a prípravu") odvetvovú koncepciu odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností, ktorú upravuje najmenej raz za štyri roky.

Cieľom materiálu je zlepšenie monitorovania a predvídania požiadaviek trhu práce, ktoré je nevyhnutné na uľahčenie zosúladenia zručností a existujúcich voľných pracovných miest a na orientáciu rozvoja zručností s cieľom zlepšiť pracovné vyhliadky z dlhodobého hľadiska. Zlepšenie v monitorovaní, prognózovaní a zosúladení zručností a potrieb trhu práce je nevyhnutnou podmienkou na vytvorenie efektívnych politík zamestnanosti, vzdelávania, odbornej prípravy a individuálneho výberu zamestnania.

Návrh systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb v Slovenskej republike vychádza z kľúčových princípov kvantitatívne a kvalitatívne uspokojiť kvalifikačné požiadavky na trhu práce. Cieľom je vytvoriť komplexný popis optimálnych mechanizmov, ktoré povedú k efektívnemu prognózovaniu vzdelávacích potrieb, a ktorých výstupom budú relevantné informácie tak pre organizáciu školského a ďalšieho vzdelávania, ako aj pre zamestnávateľov. Zákon o odbornom vzdelávaní, okrem iného upravuje podmienky na zabezpečenie odborného vzdelávania a prípravy, ako aj postavenie a úlohy orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov, zamestnávateľov a zamestnancov pri zabezpečovaní odborného vzdelávania a prípravy.

Rezort Ministerstva životného prostredia SR, ktorý sa skladá z viacerých výrazne odlišných odborov činností, nedisponuje školskými zariadeniami aj napriek priamej kompetencii nad 32 zákonmi a čiastočnej kompetencii nad 15 zákonmi, ako aj desiatkami nariadení EÚ a medzinárodných dohovorov v systéme environmentálneho práva. Medzi nimi výrazne dominuje len trh práce vo vodnom hospodárstve a v odpadovom hospodárstve. Požiadavky potrieb odborného vzdelávania a prípravy žiakov sa však v týchto sektoroch starostlivosti o životné prostredie zatiaľ neuplatnili ani zo strany podnikateľských subjektov.

Štruktúra materiálu je vypracovaná podľa jednotnej metodiky Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Koncepcia
odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania
a odborných činností v rezorte životného prostredia

1. Starostlivosť o životné prostredie

Starostlivosť o životné prostredie v SR podľa zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie zahŕňa tvorbu a ochranu životného prostredia (environmentu), ktoré zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí ustanovuje ako „*všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja*“, pričom medzi zložky životného prostredia zaraďuje „*vzduch, vodu, horniny, pôdu a organizmy*“. Starostlivosť o životné prostredie (environmentalistika) preto predstavuje prierezové multidisciplinárne odvetvie s aktivitami, ktoré sa premietajú do všetkých odborov s úplným alebo čiastočným zameraním na **regulatívne, podporné a ochranné funkcie štátnej environmentálnej politiky**. Tieto sa premietajú do Ústavy SR, viacerých zákonov, práv a povinností väčšiny orgánov štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov, ako aj do koncepčných dokumentov a politík ostatných odvetví ľudskej činnosti. Uvedený zákon už v roku 1992 zadefinoval aj **trvalo udržateľný rozvoj** ako „*taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.*“ Kým jednotlivé rezorty (napríklad MŽP SR, MPSVR SR, MZVaEZ SR, MV SR, MH SR, MDVRR SR, MF SR, MK SR, MŠVVaŠ SR, ÚJD SR, ŠÚ SR, ÚGKK SR) zabezpečujú štátnu environmentálnu politiku v rámci svojich kompetencií a trvalo udržateľný rozvoj aj podľa programového vyhlásenia vlády SR a podľa uznesení vlád SR č.655/1997, 978/2001 a 574/2005, prierezovú gesciu s koordinačnou funkciou v trvalo udržateľnom rozvoji prevzal Úrad vlády SR.

Starostlivosť o životné prostredie (environmentalistika) ako jeden z pilierov trvalo udržateľného rozvoja sa s prihliadnutím aj na systém environmentálneho práva SR vecne člení na

a) komplexnú (prierezovú) starostlivosť o životné prostredie - environmentálnu filozofiu a etiku (environmentalizmus), environmentálnu politiku (národnú a medzinárodnú), environmentálne právo, environmentálnu organizáciu, environmentálne plánovanie a riadenie, environmentálnu regionalizáciu, komplexnú starostlivosť o mestské životné prostredie, starostlivosť o vidiecke životné prostredie, starostlivosť o zaťažené oblasti, environmentálny monitoring, environmentálnu informatiku, posudzovanie vplyvov na životné prostredie, environmentálnu terminológiu, vedu, výchovu a vzdelávanie;

- b) starostlivosť o krajinu** - starostlivosť o ekologickú stabilitu krajiny, starostlivosť o pamiatkový fond v krajine, starostlivosť o krajinnú diverzitu (charakteristický ráz a výnimočný vzhľad krajiny), krajinné plánovanie a integrovaný manažment krajiny, územné plánovanie, územný rozvoj a regionálny rozvoj, environmentálnu vhodnosť a bezpečnosť stavieb;
- c) starostlivosť o prírodné zdroje** – geologické práce, starostlivosť o nerastné bohatstvo a horninové prostredie, prieskum a možnosti využívania geotermálnej energie, prieskum a možnosti využívania slnečnej, vodnej a veternej energie, starostlivosť o pôdu, ochrana pred suchom a púštnatením, starostlivosť o vodu a vodné hospodárstvo, starostlivosť o prírodné liečivé vody, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné miesta a prírodné minerálne vody, starostlivosť o les a lesné hospodárstvo;
- d) starostlivosť o prírodu** - starostlivosť o chránené územia prírody, starostlivosť o osobitne nechránené prírodné prostredie, mokrade a zeleň;
- e) starostlivosť o organizmy a biologická bezpečnosť** - starostlivosť o biodiverzitu, starostlivosť o chránené druhy a reguláciu obchodu s ohrozenými druhmi organizmov, starostlivosť o chránené stromy, starostlivosť o zver a poľovníctvo, starostlivosť o ryby a rybárstvo, starostlivosť o včely a včelárstvo, veterinárnu starostlivosť, rastlinolekársku starostlivosť, ekologickú poľnohospodársku výrobu, ochranu pred nepôvodnými inváznymi druhmi a geneticky modifikovanými organizmami, reguláciu používania genetických technológií;
- f) znižovanie environmentálnych rizík** - ochranu ovzdušia, klímy a ozónovej vrstvy, adaptáciu na dôsledky zmeny klímy, meteorologickú a hydrologickú službu, zavádzanie nízkouhlíkových technológií, odpadové hospodárstvo, odstraňovanie a znižovanie rizík environmentálnych záťaží, environmentálnu bezpečnosť starých banských diel, prevenciu závažných priemyselných havárií, prevenciu a nápravu environmentálnych škôd, integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania, znižovanie environmentálnych rizík chemických faktorov, znižovanie environmentálnych rizík fyzikálnych faktorov (ochranu pred ionizovaným žiarením a jadrovú bezpečnosť, ochranu pred hlukom a vibráciami, ochranu pred neionizujúcim žiarením a elektromagnetizmom), ochranu pred požiarimi a civilnú ochranu, ochranu pred povodňami a odstraňovanie dôsledkov povodní, environmentálne manažérstvo a audit, environmentálne hodnotenie a

označovanie produktov, bezpečnosť a ochranu pri práci, ochranu, podporu a rozvoj ľudského zdravia;

- g) environmentálnu ekonomiku** - environmentálnu ekonomickú politiku, financovanie starostlivosti o životné prostredie, podporu z environmentálne zameraných fondov, rozvoj environmentálnych daní, environmentálneho účtovníctva a ďalších ekonomických nástrojov, obchodovanie s emisnými kvótami, zabezpečovanie environmentálnej efektivity materiálových tokov, zdrojov a trvalo udržateľnej produkcie a spotreby, zelené verejné obstarávanie.

Predložený materiál sa zameriava len na **environmentálne sektory a inštitúcie v priamej pôsobnosti rezortu Ministerstva životného prostredia SR**, aj keď starostlivosť o životné prostredie uvádza v širšom kontexte ako súčasť trvalo udržateľného rozvoja.

2.Kompetencie rezortu Ministerstva životného prostredia SR

V rámci starostlivosti o životné prostredie sú v priamej kompetencii Ministerstva životného prostredia SR v skratke napríklad nasledovné zákony :

- **Zákon č. 17/1992 Zb.** o životnom prostredí
- **Zákon č. 359/2007 Z.z.** o prevencii a náprave environmentálnych škôd
- **Zákon č. 205/2004 Z.z.** o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí
- **Zákon č. 525/2003 Z.z.** o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie
- **Zákon č. 587/2004 Z.z.** o Environmentálnom fonde
- **Zákon č.3/2010 Z.z.** o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie
- **Zákon č. 543/2002 Z.z.** o ochrane prírody a krajiny
- **Zákon č. 237/2002 Z.z.** o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín
- **Zákon č. 15/2005 Z.z.** o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi
- **Zákon č. 216/2018Z.z.** o rybárstve
- **Zákon č. 151/2002 Z.z.** o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov
- **Zákon č. 569/2007 Z.z.** o geologických prácach (geologický zákon)

- **Zákon č. 364/2004 Z.z.** o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- **Zákon č. 7/2010 Z.z.** o ochrane pred povodňami
- **Zákon č. 442/2002 Z.z.** o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach
- **Zákon č. 137/2010 Z.z.** o ovzduší
- **Zákon č. 401/1998 Z.z.** o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
- **Zákon č. 321/2012 Z.z.** o ochrane ozónovej vrstvy Zeme
- **Zákon č. 414/2012 Z.z.** o obchodovaní s emisnými kvótami
- **Zákon č. 201/2009 Z.z.** o štátnej hydrologickej službe a štátnej meteorologickej službe
- **Zákon č. 286/2009 Z.z.** o fluorovaných skleníkových plynoch
- **Zákon č. 79/2015Z.z.** o odpadoch
- **Zákon č. 17/2004 Z.z.** o poplatkoch za uloženie odpadov
- **Zákon č. 119/2010 Z.z.** o obaloch
- **Zákon č. 127/2006 Z.z.** o perzistentných organických látkach
- **Zákon č.514/2008 Z.z.** o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu
- **Zákon č. 39/2013Z.z.** o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia
- **Zákon č. 24/2006 Z.z.** o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
- **Zákon č. 128/2015Z.z.** o prevencii závažných priemyselných havárií
- **Zákon č. 491/2005Z.z.** o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit
- **Zákon č. 469/2002 Z.z.** o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov
- **Zákon č.409/2011 Z.z.** o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže.

Okrem uvedených zákonov kompetencie Ministerstva životného prostredia SR vymedzujú aj niektoré iné zákony, napríklad

- **Zákon č. 44/1988 Zb.** o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) - najmä staré banské diela
- **Zákon č. 338/2000 Z.z.** o vnútrozemskej plavbe - najmä plavebné dráhy

- **Zákon č. 2/2005 Z.z.** o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí - najmä tiché oblasti v otvorenej krajine
- **Zákon č. 538/2005 Z.z.** o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách
- **Zákon č. 67/2010 Z.z.** o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh
- **Zákon č. 217/2003 Z.z.** o podmienkach uvedenia biocídnych výrobkov na trh
- **Zákon č. 665/2007 Z.z.** o environmentálnom navrhovaní a používaní výrobkov využívajúcich energiu (zákon o ekodizajne)
- **Zákon č.355/2007 Z.z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia
- **Zákon č. 188/2003 Z.z.** o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy
- **Zákon č. 309/2009 Z.z.** o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby
- **Zákon č.50/1976 Zb.** o územnom plánovaní a stavebnom poriadku
- **Zákon č.405/2011 Z.z.** o rastlinolekárskej starostlivosti.

Celkove ide o činnosti zastúpené rôznymi odbormi podľa **47 zákonov** s množstvom predpisov vydaných na ich vykonanie; okrem toho aj podľa desiatok **nariadení EÚ** a **medzinárodných dohovorov** (vrátane **protokolov** k nim) v systéme environmentálneho práva v gescii Ministerstva životného prostredia SR.

3. Vízia zdravého životného prostredia a udržateľného hospodárstva

Vízia, strategické smerovanie, ciele a opatrenia v oblasti životného prostredia vyplývajú z medzinárodných a národných východísk koncepcie starostlivosti o životné prostredie, najmä vznikutej globálnej, európskej a národnej environmentálnej situácie, predovšetkým z politiky OSN na zabezpečenie globálnej ochrany životného prostredia a udržateľného rozvoja, Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, OECD a jej odporúčaní z posudzovania environmentálnej výkonnosti SR v roku 2011 a následne zo strednodobého hodnotenia OECD z februára 2018, ktoré sumarizuje priebežný pokrok v naplňaní odporúčaní a slúži ako základ pre spracovanie v poradí tretieho hodnotenia Slovenskej republiky, environmentálnej politiky EÚ. Na úrovni EÚ sa vychádza priamo z článkov Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako aj zo stratégií, opatrení a právnych predpisov, ktoré na ne nadväzujú, najmä zo Stratégie Európa 2020 a 7. environmentálneho akčného

programu, ktorým sa riadi politika EÚ v oblasti životného prostredia do roku 2020 a stanovuje sa v ňom vízia cieľov pre EÚ do roku 2050, ako aj z nadväzujúcich koncepcných prierezových a sektorových dokumentov environmentálnej politiky a trvalo udržateľného rozvoja. V zmysle 7. environmentálneho akčného plánu, ktorým sa riadi politika EÚ v oblasti životného prostredia do roku 2020 sa stanovuje dlhodobá vízia cieľov pre EÚ do roku 2050 a zahŕňa tri prioritné oblasti:

1. **Prírodný kapitál:** chrániť, zachovávať a zveľaďovať úrodnú pôdu, moria, sladké vody a čistý vzduch a biodiverzitu
2. **Hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje:** zabezpečiť úplnú realizáciu balíka EÚ zameraného na opatrenia v oblasti životného prostredia a energetického balíka EÚ; zlepšiť environmentálnu výkonnosť výrobkov a znížiť vplyv spotreby na životné prostredie
3. **Ľudské zdravie a blahobyt:** chrániť občanov pred environmentálnymi vplyvmi a rizikami ohrozujúcimi ich zdravie a blahobyt; znečistenie ovzdušia a vody; nadmerný hluk a toxické chemikálie patria k hlavným obavám v súvislosti so životným prostredím

V oblasti ochrany životného prostredia sa rezort životného prostredia orientuje najmä na:

- zníženie negatívneho dopadu znečisteného a poškodeného životného prostredia na zdravie obyvateľstva, na udržanie, ochranu a tvorbu jeho bezpečných, vhodných a využiteľných environmentálnych podmienok pre život vrátane zabezpečenia dostatku čistej vody a adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy;
- zabránenie ďalšieho vzniku nepriaznivých zmien ekosystémov, devastačných procesov a javov v krajine, spôsobujúcich zánik hodnôt prírodného a kultúrneho dedičstva, degradáciu biologickej a krajinej rozmanitosti, ekologickú nestabilitu, zníženú produktivnosť, využiteľnosť a obývatelnosť území;
- zlepšenie ochrany biodiverzity a zamedzenia zhoršovaniu stavu druhov a biotopov, zjednodušenie systém chránených území a stupňov ochrany,
- zviditeľnenie ochrany a obnovy krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a zameranie sa na ekologickú poľnohospodársku výrobu,

- odstraňovanie škôd a obmedzenie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a rizikových chemických, fyzikálnych a biologických faktorov s predchádzaním ich ďalšieho vzniku (prevenciu);
- zvyšovanie podielu znečisťovateľov a poškodzovateľov životného prostredia na zlepšovaní jeho stavu a zainteresovanosti podnikateľských subjektov na výrobe a službách, zameraných na starostlivosť o životné prostredie a vytváraní „zelenej spoločnosti“;
- uplatňovanie inovatívnych prístupov k nastaveniu hospodárstva s cieľom budovať model na princípoch obehového hospodárstva s čo najvyšším opätovným využitím použitých materiálov a udržateľného využívania prírodných zdrojov, ktorý nevytvára dodatočné tlaky na životné prostredie, vrátane podpory zeleného verejného obstarávania a stimulovania zelených inovácií,
- rozvíjanie obnoviteľných zdrojov energie, ktoré svojou povahou nezaťažujú životné prostredie a oproti tradičným zdrojom energie prispievajú k dlhodobu udržateľnému rozvoju SR a k zlepšeniu životného prostredia, ekologizáciu poľnohospodárstva, revitalizáciu zdevastovaných území, regiónov a okrskov so silne narušeným prostredím a poškodených lesov a lesných pozemkov so zohľadnením aj ich mimoprodukčných funkcií, ozelenenie a optimálne usporiadanie a využívanie krajiny pri harmonizácii rozvojových zámerov všetkých troch pilierov trvalo udržateľného rozvoja a postupné zabezpečovanie „zeleného rastu“;
- zvýšenie environmentálneho vedomia obyvateľstva, jeho informovanosti o stave životného prostredia v SR, ako aj o možnostiach, príprave a realizácii opatrení na jeho zlepšovanie;
- dotvorenie a uplatňovanie systému právnych a ekonomických nástrojov environmentálnej politiky, prehĺbenie medzinárodnej spolupráce pri riešení environmentálnych problémov a v procese zabezpečovania udržateľného rozvoja, osobitne na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného environmentálneho práva a z členstva v medzinárodných organizáciách, najmä OSN, OECD a EÚ.

V súlade s environmentálnou situáciou v SR, strategickými/koncepčnými dokumentmi a predpismi EÚ a SR, environmentálnou politikou SR a jej **globálnym koncepčným cieľom**, ktorým je zveľaďovanie životného prostredia, ochrana jeho zložiek a prírody, ekologizácia a tvorba environmentálne bezpečnej, vhodnej a využiteľnej krajiny, racionálne využívanie

zdrojov a celkove posilnenie a prepojenie environmentálneho piliera udržateľného rozvoja s jeho ekonomickým pilierom a sociálnym pilierom s podporou dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry, do roku 2030 sa určilo týchto 14 výziev životného prostredia, ktoré by sa mali premietnuť do všetkých odborov priamo sa dotýkajúcich regulatívnych, podporných a ochranných funkcií environmentálnej politiky v pôsobnosti väčšiny rezortov:

1. Dostatok čistej vody pre všetkých.

Dosiahne sa dobrý stav a potenciál vôd na všetkých vodných útvaroch, aj prostredníctvom riečnych ekosystémov. Cena vody zohľadní princíp úhrady nákladov za vodohospodárske služby vrátane nákladov na ochranu životného prostredia a nákladov na zdroje, v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“.

2. Účinná ochrana prírody a krajiny.

Vypracuje sa a bude uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny. Zamedzí sa zhoršovaniu stavu chránených druhov a biotopov vhodným dobudovaním sústavy chránených území a vypracovaním, schválením a realizáciou dokumentov starostlivosti sa vytvoria možnosti starostlivosti o všetky významné druhy a biotopy v SR. Zjednodušený systém chránených území a stupňov ochrany umožní prísnejšiu ochranu a cieľnú starostlivosť v súlade s medzinárodnými štandardmi.

3. Udržateľné hospodárenie s pôdou.

Zvýši sa kontrola dodržiavania obmedzení v oblastiach ohrozených dusičnanmi. Nastane postupná obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Do roku 2030 budú vytvorené podmienky na vyriešenie statusu tzv. bielych plôch. Zvýši sa podiel ekologickej poľnohospodárskej výroby.

4. Rovnováha všetkých funkcií lesa.

Uplatní sa ťažba dreva udržateľným spôsobom. V oblastiach s najvyšším stupňom ochrany bude zakázaná a na územiach s aktívnym manažmentom sa bude uplatňovať prírode blízke obhospodarovanie. Celková hodnota ekosystémových služieb lesov nebude klesať. Zvýši sa verejná aj inštitucionálna kontrola ťažby dreva.

5. Racionálne využívanie horninového prostredia.

Vyvinie sa úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Bezpečná likvidácia environmentálnych škôd bude plne hrazená ich pôvodcami. Zavedie sa

legislatívna povinnosť vykonať inžinierskogeologický prieskum pred zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb.

6. Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov.

Znížia sa emisie skleníkových plynov. Zváži sa zelená fiškálne neutrálna daňová reforma spolu so zvýšením environmentálnych daní. Verejné financie budú posudzované z pohľadu zelenej infraštruktúry. Zavedú sa emisné zóny v mestách a podporia sa dopravné riešenia bez negatívnych klimatických vplyvov.

7. Ochrana pred následkami povodní.

Zabezpečí sa ochrana života a zdravia ľudí, ich majetku, životného prostredia, kultúrneho dedičstva a hospodárskych činností pred povodňami, suchom a nedostatkom vody, s využitím všetkých dostupných opatrení a prostriedkov. Zvýši sa využitie zelených opatrení, ktoré budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou integrálnou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Škodám sa bude predchádzať zmierňovaním príčin ich vzniku a tiež dodržiavaním územných plánov vytvorených na základe povodňových máp.

8. Riešenie sucha a nedostatku vody.

Zlepší sa plánovanie v zastavanej, poľnohospodárskej a lesnej krajine povedie k efektívnejšiemu hospodáreniu s vodou. Vodné zdroje sa budú efektívne využívať, vrátane zrážkovej vody a opätovného využitia vody. Zadržiavaním vody v krajine sa zmiernia dôsledky sucha a nedostatku vody.

9. Čisté ovzdušie.

Výrazne sa zlepši kvalita ovzdušia tak, že nebude mať výrazne nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to výrazným znížením emisií. Postupne bude utlmená výroba elektriny a tepla z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam. Zváži sa zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre látky znečisťujúce ovzdušie. Pokuty za znečisťovanie sa zvýšia do takej miery, aby prekračovanie limitov nebolo ekonomicky atraktívne.

10. Zelené hospodárstvo.

Zvýši sa recyklácia komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, zníži sa miera skládkovania. Slovensko bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečovať

aspoň 70% z celkovej hodnoty verejného obstarávania. Zvýši sa podpora zelených inovácií, vedy a výskumu.

11. Ekonomická a zároveň ekologická energia.

Budú vypracované kritéria udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov. V cenách za energie budú zahrnuté všetky externé environmentálne náklady. Legislatívna a finančná podpora z verejných zdrojov bude zameraná na tie, ktoré nebudú mať negatívne vplyvy na životné prostredie. Zvýši sa transparentnosť a informovanosť verejnosti o energetike a energetických projektoch.

12. Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie.

Zváži sa možnosť rozširovania environmentálnych daní v jednotlivých oblastiach a na základe toho budú vybrané opatrenia uplatnené tak, aby sa ich celkový objem zvýšil. Zlepší sa kontrola znečisťujúcich zariadení a zmení sa aplikačná prax pri udeľovaní pokút.

13. Environmentálna výchova a v vzdelávanie v každom veku.

V spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy a ich odbornými organizáciami, akademickou obcou, mimovládnyimi organizáciami a samosprávami sa zefektívni systém formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy ako aj vzdelávania a osvetu pre udržateľný rozvoj.

14. Lepšie údaje a lepšie rozhodovanie.

Zlepší sa rozsah i kvality zbieraných údajov a to najmä v oblasti odpadov, vôd, ovzdušia, lesov a biodiverzity. Zozbierané a aktualizované údaje by mali byť v čo najvyššej možnej miere harmonizované na národnej i medzinárodnej úrovni a verejne dostupné v strojovo spracovateľnej podobe.

Finančnou základňou pre ďalší rozvoj starostlivosti o životné prostredie sa stáva najmä **Operačný program kvalita životného prostredia na roky 2014-2020. Následne po skončení operačného programu kvalita životného prostredia, od roku 2020 budú ciele a opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia financované z viacročného finančného rámca.**

Viaceré environmentálne úlohy a projekty budú financované aj z ďalších zdrojov zahraničnej pomoci, ale aj zo štátneho rozpočtu a z Environmentálneho fondu.

4. Zamestnanosť a jej riešenie v podmienkach rezortu životného prostredia

a) Počet zamestnancov

V rezorte MŽP SR k 31.12.2017 pracovalo **6191,51 zamestnancov**, z toho

v orgánoch štátnej správystarostlivosti o životné prostredie

690

- Ministerstvo životného prostredia SR 455
- Slovenská inšpekcia životného prostredia 235

v príspevkových organizáciách rezortu MŽP SR 1 785,9

- Výskumný ústav vodného hospodárstva 187
- Slovenský hydrometeorologický ústav 436
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva 45
- Slovenská agentúra životného prostredia 239,40
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra 239
- Zoologická záhrada Bojnice 89,5
- Slovenské banské múzeum 68
- Štátna ochrana prírody SR 482

v štátnych fondoch 50

- Environmentálny fond 50

v štátnych podnikoch 3 665,61

- Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. 3 340,61
- Vodohospodárska výstavba, š. p. 325

Vývoj počtu zamestnancov za roky 2014 – 2017 uvádza v prílohe tabuľka č. 1. Počty odborných zamestnancov na okresných úradoch podľa krajov uvádza v prílohe tabuľka č.11.

b) Veková štruktúra zamestnancov

Veková štruktúra zamestnancov v rezorte MŽP SR k 31.12.2017 je nasledovná:

Vek	Počet zamestnancov
18-20	7
21-30	509
31-40	1312
41-50	1750

51-60	2148
61-70	465

Vekovú štruktúru zamestnancov podľa jednotlivých organizácií k 31.12.2017 uvádza v **prílohe tabuľka č. 2.**

c) Vzdelanostná štruktúra zamestnancov

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov v rezorte MŽP SR k 31.12.2017 je nasledovná:

Vzdelanie	Počet zamestnancov
Základné vzdelanie	144
Stredné vzdelanie	1424
Úplné stredné vzdelanie	1886
VŠ I. stupňa	85
VŠ II. stupňa	2369
VŠ III. stupňa	283

Vzdelanostnú štruktúru zamestnancov rezortu MŽP SR za roky 2014 - 2017 uvádzajú v **prílohe tabuľky č. 3 až 6.**

d) Profesionálna štruktúra zamestnancov

Profesionálna štruktúra zamestnancov podľa Klasifikácie zamestnaní (KZAM) je veľmi heterogénna a nemožno z nej korektne určiť požiadavky na zabezpečenie jej ďalšieho vývoja. Pritom rezort MŽP SR nedisponuje školskými zariadeniami a v súčasnej hospodárskej situácii SR ani neráta v nasledujúcich rokoch so zvyšovaním počtu zamestnancov. Dokonca v ostatných troch rokoch išlo skôr o opačný trend (pozri tabuľku č.1). Z uvedeného vyplýva, že pri danom stave počtu zamestnancov, možno kalkulovať len s prirodzenou obnovou obsadenia jednotlivých pracovných miest pri odchode zamestnancov do dôchodku, resp. pri uvoľnení pracovných miest z iných dôvodov. Túto obmenu však bude potrebné monitorovať a zároveň postupne vyšpecifikovať prioritné profesionálne potreby starostlivosti o životné prostredie v SR podľa uvedenej štruktúry. Vzorku profesionálnej štruktúry uvádza v **prílohe tabuľka č.12.**

Pohyby v stave zamestnancov (fluktuáciu) - počet nastúpených a vystúpených zamestnancov podľa jednotlivých organizácií za roky 2014 – 2017 uvádzajú v **prílohe tabuľky č. 7 až 10.**

5. Programové zmeny na dosiahnutie cieľov koncepcie

Ministerstvo životného prostredia SR bude sledovať vývoj zamestnanosti v rezorte a bude postupne mapovať potreby a požiadavky praxe v súvislosti s **vytváraním pracovných miest a s potrebou uplatnenia kvalifikovaných zamestnancov**. V súlade s týmto hlavným cieľom a zabezpečovaním rozvoja environmentálneho vzdelávania bude najmä

- pravidelne vyhodnocovať pohyby v stave zamestnancov a mapovať požiadavky skvalitňovania profesijnej štruktúry,
- prostredníctvom príslušných príspevkových organizácií spolupracovať so strednými školami aspoň s parciálnym environmentálnym zameraním pri skvalitňovaní výučby, ako aj pri zabezpečovaní odborných súťaží a prezentácii týchto škôl,
- podporovať zlepšovanie vybavenia stredných školách s parciálnym environmentálnym zameraním, ako aj vydávanie a sprístupňovanie materiálov na zvyšovanie úrovne environmentálneho vzdelávania,
- vytvárať podmienky pre obnovu činnosti strediska environmentálnej výchovy (SEV) SAŽP Dropie, ZOO školy v Národnej ZOO Bojnice, ako aj Školy ochrany prírody vo Vavríne
- venovať zvýšenú pozornosť odbornej príprave pedagógov vyučujúcich na stredných školách s environmentálnym zameraním,
- napomáhať Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR v zmysle záverov Vilniuskej konferencie a dokumentov EHK OSN pri rozvoji vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju,
- realizovať hlavné úlohy v environmentálnej výchove a vzdelávaní zahrnuté v novej rezortnej koncepcii environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025.

Návrh

UZNESENIA RADY VLÁDY SR PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVU

Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu

s c h v a ľ u j e

návrh Koncepcie odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v rezorte životného prostredia